

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 23 September 2025

Onderwerp: Advies op beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid 2026–2030

Geacht College,

Graag geven wij middels deze brief ons advies op het concept beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid 2026–2030. Bij dit advies heeft de Participatieraad ook de raden betrokken, zij hebben meegedacht bij de totstandkoming van dit advies.

Kernadvies

De Participatieraad waardeert de brede en integrale opzet van het beleidsplan. Veel van de door ons eerder aangedragen punten zijn terug te vinden en de vijf actielijnen zijn herkenbaar en helder. Tegelijkertijd constateren wij dat ouderen, nieuwkomers en inwoners met beperkte digitale vaardigheden onderbelicht blijven. Ook de verbinding tussen beleid en uitvoering vraagt om verdere concretisering. Bestaanszekerheid is meer dan reguleringen: het gaat om toegang, beleving en het principe dat werk moet lonen. Wij adviseren het beleidsplan op deze punten aan te scherpen, zodat het beter aansluit bij de praktijk van inwoners.

Algemeen

Het beleidsplan sluit aan bij landelijke trends en de gewenste integrale aanpak. Toch blijft de vertaling naar de praktijk van groot belang. In de samenvatting wordt gesteld dat in 2030 meer inwoners grip moeten hebben op hun financiën. In onze ogen vraagt dit om een concretere invulling en om meetbare doelstellingen. Ook is het van belang dat communicatie en vindbaarheid van ondersteuning verder worden verbeterd, met speciale aandacht voor moeilijk bereikbare doelgroepen.

Hoofdstuk 3 Inleiding – In dit hoofdstuk wordt benadrukt dat armoede en schulden onderdeel zijn van een bredere beweging en dat inwoners centraal staan. Wij missen hier echter een duidelijke uitwerking richting ouderen en nieuwkomers. Ook in de figuur op pagina 8 lijkt financiële bestaanszekerheid visueel summier aangegeven, waardoor de indruk ontstaat dat dit slechts een onderdeel is in plaats van een centraal uitgangspunt. Ons advies is om dit ook visueel sterker neer te zetten.

Hoofdstuk 4 – Hier gaan we voor: financiële bestaanszekerheid voor Zwollenaren.

Dit hoofdstuk geeft de ambitie en de rol van de gemeente weer. Wij vinden dit hoofdstuk sterk in zijn brede benadering, maar signaleren dat de samenwerking met welzijnsorganisaties, woningcorporaties en partners als UWV en TIEM terug naar werk explicieter kan worden benoemd. Ook lezen wij dat inwoners die korter dan vijftig jaar in Nederland wonen moeilijker toegang hebben tot voorzieningen; dit verdient een nadere toelichting, zeker gezien de impact op de AOW en inkomensondersteuning.

Hoofdstuk 5 – Actielijn 1: Voorkomen, signaleren en bespreekbaar maken van geldzorgen.

In dit hoofdstuk herkennen wij veel van de punten die wij eerder hebben aangedragen. Het is positief dat preventie centraal staat en dat vroeg signalering wordt versterkt. Wel adviseren wij om expliciet aandacht te besteden aan financieel misbruik bij ouderen, een thema dat in de praktijk veel voorkomt maar in het plan onderbelicht blijft.

Hoofdstuk 6 – Actielijn 2: Vindbaar maken ondersteuningsaanbod voor inwoners en partners.

Wij waarderen de aandacht voor communicatie, maar constateren dat de grootste uitdaging blijft dat bepaalde groepen niet bereikt worden. Ouderen, laaggeletterden en nieuwkomers hebben vaak onvoldoende toegang tot digitale middelen. Voorlichting via buurtwerk, huisartsenpraktijken en mantelzorgcirkels kan hier een belangrijke rol in spelen. Wij adviseren daarnaast om te verkennen hoe buurtcirkels of voorzorgcirkels ingezet kunnen worden als vangnet dichtbij inwoners.

Hoofdstuk 7 – Actielijn 3: Op tijd de juiste ondersteuning bieden.

Dit onderschrijven wij volledig. Wij signaleren echter dat er in de praktijk een groot verschil bestaat tussen beleid en uitvoering, met name bij 'Op Orde'. Wij adviseren de gemeente om de weg die inwoners bewandelen concreet te onderzoeken en te benutten om de aansluiting te verbeteren. Gerichtte voorlichting en maatwerk zijn daarbij noodzakelijk.

Hoofdstuk 8 – Actielijn 4: Versterken financiële redzaamheid voor inwoners zodat ze mee kunnen doen naar vermogen.

In dit hoofdstuk zien wij dat de focus vooral ligt op jongeren. Wij adviseren dit breder te trekken, ook richting ouderen en andere doelgroepen die moeite hebben met zelfredzaamheid. Daarnaast vinden wij termen als 'meedoen naar vermogen' en 'sociale activering' te algemeen. Deze begrippen vragen om concrete uitwerking en verbinding met instrumenten zoals de stadspas of sociale activeringstrajecten. Ook vragen wij om 'armoedebestrijding' duidelijker als kerndoel te benoemen, met concrete acties, maar niet het overnemen van de eigen verantwoordelijkheid.

Hoofdstuk 9 – Actielijn 5: Ondersteuning bieden bij geldzorgen tijdens life events.

Wij onderschrijven het belang van aandacht voor ingrijpende gebeurtenissen. Wij adviseren om specifiek jongeren die uit de jeugdzorg komen te benoemen, omdat zij bij de overgang naar zelfstandigheid bijzonder kwetsbaar zijn. Ook bij het thema overlijden adviseren wij om naast 'naaste' expliciet 'partner' te benoemen, omdat dit in de praktijk vaak tot financiële onzekerheid leidt.

Hoofdstuk 10 – Monitoring; hoe weten we dat dit beleid werkt?

Wij vinden het positief dat er meetinstrumenten worden ingezet, maar de formulering ‘meer inwoners’ is te algemeen. Wij adviseren om dit concreter te maken in percentages, maar ook per tijdsperiode (jaarlijks) te evalueren en daarnaast kwalitatieve onderzoeksmethoden te gebruiken, zoals gesprekken met inwoners. Hiermee wordt niet alleen kwantitatief, maar ook vanuit beleving duidelijk of het beleid effect heeft. Inzichtelijk maken van kosten en baten via een analyse. Daarnaast dient er een separaat onderzoek (monitoring) te plaatsvinden op bestrijding van mogelijk misbruik van ondersteunende middelen en financiën, vanzelfsprekend rekening houdend met individuele verantwoordelijkheid.

Hoofdstuk 11 – Strategische Communicatie.

Wij benadrukken dat dit een rode draad vormt door alle actielijnen heen. De moeilijk bereikbare doelgroepen verdienen blijvende aandacht. Communicatie alleen via boekjes of digitale platforms is onvoldoende. Wij adviseren om meer in te zetten op persoonlijke benadering en samenwerking met sleutelfiguren, ook voor anderstaligen, laaggeletterden en inwoners met een beperking.

Bijlagen

In de bijlagen zien wij veel relevante informatie, maar ouderen zijn hierin wederom onderbelicht. Wij adviseren dit expliciet op te nemen. Daarnaast missen wij de verbinding met bredere beleidsterreinen, zoals wonen en werkgelegenheid. Bestaanszekerheid raakt aan betaalbare huisvesting en kansen op de arbeidsmarkt. Wij vragen de gemeente om ook vanuit deze invalshoek naar financiële bestaanszekerheid te kijken en kansen te benutten.

Rondvraag en aanvullingen

Tot slot willen wij nog enkele aanvullingen meegeven. Het WMO-loket is slecht vindbaar op de website; dit vraagt om een verbetering in communicatie. Daarnaast adviseren wij te onderzoeken of één casemanager per inwoner kan worden ingezet, in plaats van doorverwijzingen naar meerdere loketten. Tenslotte vinden wij het belangrijk dat de gemeente bijeenkomsten organiseert waarin inwoners, ook degenen die bestaanszekerheid ervaren, actief worden betrokken.

Samenvatting

De Participatieraad waardeert de inzet en brede aanpak van het beleidsplan. Wij vragen nadrukkelijk de aandacht voor alle Zwollenaren die worstelen met bestaanszekerheid; aandacht voor ouderen, nieuwkomers en moeilijk bereikbare doelgroepen; een concretere vertaling van beleid naar uitvoering; en het waarborgen dat werk loont en bestaanszekerheid niet slechts een papieren ambitie blijft. Wanneer deze punten worden meegenomen, draagt het beleidsplan wezenlijk bij aan financiële rust en perspectief voor alle Zwollenaren.

Participatieraad
Zwolle

Met vriendelijke groet,

Aljona Wertheim
Voorzitter Participatieraad Zwolle